

روزنامه کیهان؛

توافق با ضمانت کتبی هم کافی نیست

روزنامه دولتی ایران در یادداشتی نوشت: در روزهای اخیر و همزمان با سفرهای اروپایی علی باقری، معاون سیاسی وزیر خارجه و مسئول تیم مذاکراتی جمهوری اسلامی ایران، موضوع درخواست ایران برای ارائه تضمین از سوی اروپا و آمریکا درباره عدم خروج مجدد از توافق هسته‌ای بسیار مورد توجه قرار گرفته است.

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر، در حال حاضر در پاسخ به دغدغه مهم و درست ایران درباره ارائه تضمین از سوی اروپا و آمریکا، پیشنهادهایی مطرح می‌شود که البته آمریکا و اروپا تاکنون هیچ‌یک از آنها را نپذیرفته‌اند. عمده این پیشنهادهای از جنس حقوقی و کاغذی است. شاید بتوان گفت که مهمترین آنها تبدیل شدن توافق هسته‌ای به یک معاهده (Treaty) درکنگره آمریکا است. تد کروز سناتور جمهوریخواه سنای آمریکا در واکنش به این موضوع بیان کرده است که تنها راه طبق قانون اساسی آمریکا ارائه برجام به سنای آمریکا برای تأیید به عنوان یک معاهده است. هرچند که آمریکا از ارائه هرگونه تضمین تاکنون خودداری کرده است و حتی طبق اخبار منتشر شده از ارائه تضمین برای عدم خروج در دوره بایدن نیز خودداری کرده‌اند.

اما نکته کلیدی که باید به آن توجه کرد این است که هر نوع تضمین حقوقی به تنهایی نمی‌تواند اعتبار کافی را برای ایران ایجاد کند. تضمین باید بتواند مانع رفتار ناهنجار آمریکا و اروپا از طریق ایجاد هزینه برای آنها شود. در اینکه صرف تضمین کاغذی می‌تواند این کار را انجام دهد، تردید جدی وجود دارد. برای همین لازم است مکانیزمی شامل اقدامات عینی و روی زمین به عنوان پشتوانه تضمین کاغذی در نظر گرفته شوند. یعنی اقداماتی که طرف ایرانی بدون معطلی و وابستگی به کشورهای دیگر بتواند در مقابل نقض عهد آمریکا و یا اروپا انجام دهد که منجر به ایجاد هزینه برای آنها شود. این موضوع برگرفته از این واقعیت است که در توافقات بین‌المللی اصلی‌ترین ضمانت اجرا، «اقدام متقابل» است. یعنی اگر هر یک از طرف‌های توافق به تعهدات خود عمل نکرد، طرف مقابل نیز از اجرای تعهدات خود سرباز می‌زند. حفظ توازن در اجرای تعهدات یک امر مهم برای حفظ توافق و پایدار کردن آن است. در جمع‌بندی باید تأکید کرد که درخواست ایران برای دریافت تضمینی معتبر و بدون ابهام جهت کاهش ریسک همکاری اقتصادی با ایران بسیار منطقی و ضروری است و نمی‌توان از آن چشم‌پوشی کرد. از طرف دیگر هر نوع تضمین ارائه شده از سوی غربی‌ها زمانی معتبر خواهد شد که ایران اقدامات مشخص و معینی را به عنوان تضمین عینی در نظر گرفته و پشتوانه تضمین کاغذی قرار دهد. در این صورت است که می‌توان به پایداری توافق و کاهش ریسک همکاری اقتصادی با ایران امیدوار بود.